

Bondestanden selv, og med Hensyn til Eiendommene kan jeg ikke nægte, at jeg har hældet til den Anskuelse, at det var godt, at der fastsattes en ringe Amortisation. Den, som betaler sin Gjæld, formerer sin Formue, og, ligesom en sparsommelig og huusholderisk Mand i mange andre Forhold i Livet, paalægger sig selv visse Baand, for at opspare Noget til sine Efterladte, ligesom han forsikrer sit Liv, indgaaer Forpligtelser, der paalægger ham aarlige Byrder, for at kunne være vis paa at sikke sine Efterlades Eksistens, saaledes er det hverken stridende mod vedkommende Eiers Værdighed, eller i og for sig noget Byrdefuldt, naar man, ved at overdrage Eiendommen over de Steder, hvorpaa de Vedkommende have siddet som Fæstere, faaer dem til at indgaae visse aarlige Forpligtelser, hvorved de forøge Stedernes Værdi, idet de afbetale den derpaa hvilende Gjæld. Det er disse Betragtninger, hvilke ere blevne udviklede af de to ærede Medlemmer af Udvalgets Mindretal, som have bevæget mig til ogsaa fra først af at holde paa en Amortisation, og jeg kan ikke nægte, at, hvad der her er blevet anført, ikke forekommer mig at have kunnet svække den Betydning, som disse Grunde tidligere have havt for mig. Navnlige kan jeg ikke antage, at det skulde overrøge Kjøbernes Kræfter at erlægge et ringe Beløb som Amortisation; jeg troer egentlig ikke, at der kan være nogen Fare derfor, ligesom jeg maa formene, at man, ved at blive Eier, opnaaer i andre Henseender saa store Fordele, og navnlig undgaaer at maatte opspare Indsætningssummen, som Fæsteren jo tidligere maatte, saa at den, der kjober Eiendomme paa saa billige Vilkaar, som de i dette Lovudkast opstillede, meget vel vil kunne erlægge et aarligt lille Beløb til Afbetaling paa Capitalen. Smidlertid nægter jeg ikke, at Sagen faaer en noget anden Stilling ved den temmelig korte Frist; jeg vil vel indrømme, at der kan være overveiende Grunde derfor, og i ethvert Tilfælde vil jeg selv holde paa et vist Mælemaal; men, som sagt, den foreslaede Frist synes temmelig kort, hvorfor jeg fuldkommen indseer Vægten af de Grunde, man har anført for, at man i Anerkjendelse af denne Frists Korthed, maatte komme til

at frasætte Fordring paa Amortisation. Jeg skulde derfor, i Erkjendelse af, at denne Amortisation kunde blive byrdefuld, være tilbøielig til at troe, at det kunde være hensigtsmæssigt at forbinde Amortisationen med den Uopsigelighed, som af andre Medlemmer er attraaet, hvorfor jeg maa beklage, at det Forslag, som 3 ærede Rigsdagsmænd have indbragt, ikke er stillet saavel til Fleertallets som til Mindretallets Forslag. Det forekommer mig nemlig klart, at, naar en Amortisation er fastsat, kan det saa meget mindre være betænkeligt at indrømme en vis Tidsperiode, i hvilken Capitalen skal indestaae som uopsigelig; thi der kommer jo da til at indestaae saa meget mindre i Eiendommen. At hiint Forslag har en heel Deel for sig, kan jeg heller ikke nægte, idet det gaaer ud paa, at den Begünstigelse, som indrømmes de nærværende Fæstere, ikke skal bortfalde ved disses Død eller i det Hele taget bortfalde, fordi de Eiere, som have været Fæstere, ophøre at eie Stederne; i modsat Fald kommer man nemlig ind paa en Veil, hvorved hele det nye Forhold bliver en umiddelbar Bedbiven af det gamle Fæsteforhold med al dets Usikkerhed, hvorfor jeg ikke kan nægte, at det fra først af har været mit Duffe, at man ikke ubetinget skulde knytte det nye til dette ældre Fæsteforhold, men fastsætte en vis Tidsgrænse, indenfor hvilken Capitalen skal være uopsigelig. Jeg troer nemlig, som jeg allerede har tilladt mig at bemærke, at en saadan Uopsigelighed paa et vist Mælemaal vilde være til stor Fordeel for de nærværende Fæstere, som blive Selveiere, ligesom det formentlig ogsaa vil være i Statens Interessé; thi ved at bestemme, at de betydelige Fordele, man indrømmer, kun skulde indrømmes, saalænge de samme individuelle Personer bleve ved Gaardene, uden Hensyn til, om de kunne drive dem eller ikke, uden Hensyn til, om ikke yngre, kraftfuldere Mænd med større Formue kunde drive Gaardene til større gjensidig Tilfredsstillelse for begge Parter, troer jeg, man vilde indføre en større Tvang i dette Forhold, end der egentlig er fornøden. Derfor det derfor skulde finde nogen Anklang her i Forsamlingen at forbinde en Amortisation med en Uopsigelighed paa et vist Mælemaal, troer jeg ikke, at Lovforslaget vilde blive mere byrdefuldt for de